

פרוטוקול מס' 18
מישיבת ועדת הכלכלה
סיון ג' ב' שבט תשי"ב - 29.1.1952
בשעה 10.00

מ ש ת פ י ה :

- היו"ר . ט. בנטוב
- ע. גוברין
- י. ספיר
- י. אורי
- ש. לביא
- ד. ליבשיץ
- ש. פרלסטין
- ב. אזוביה
- ח. לנדאו
- ט. חזני
- א. כהן
- ס. וילנר
- ט. קסיס
- ש. בז'רבו (באיחור)

מ ו ז מ נ י ה :

- ג. בר-יוסף - מזכיר הועדה
- ד. פיאמנטה - המזכר

ס ד ר - ה י ר ה :

- א. גמר הדיון בדו"ח ועדות המטבה לעניני ייצור, קיצוב ואספקה (הערכות על העבר)
- ב. סדר דיוני הועדה.

היו"ר מ. בנטוב:

פותח את הישיבה, בהתאם להחלטת הועדה מהישיבה הקודמת, הרי לפניכם העתק של כל הסיכומים שקבלנו עם רשימת החסותי גויות. בני מציע, שנאשר זאת, ואם מישהו ימצא שהסתייגותו לא ברשמה, הו ירצה להוטיין הסתייגות, יחסור אותה בכתב למזכיר הועדה.

מ. קסיס:

בזמנו עוררתי את שאלה "כרמל בוסתאן". האם אפשר לדעת היכן הוכנס מיטקה זו?

היו"ר מ. בנטוב:

אתמל פנה אלי ונת שר החקלאות ובקשני שנקדיש זכות הישיבות הקרובות ביותר לדיון והחליטה בעניין זה, אני חושב, שבעוד שבועיים נקיים דיון מיוחד בשאלה זו ונסכמה ללא קשר עם הדיון הזה.

מ. קסיס:

מצרובי להזכיר ליו"ר ולועדה את ענין חלוקת הקמה לכפרים הערביים. בזמנו הוחלט שועדת משנה המורכבת מחברי הכנסה גוברין וספיר תכיר ענין זה.

היו"ר מ. כנמוב:

נקבל את הדו"ח של ועדת המשנה ואז נחליט.

מ. וילנר:

אני מבין שישנה אפשרות להוסיף הסתייגויות נוספות לפני שהסיכומים יועברו לכנסה.

ע. גוברין:

אני רוצה להעיר הערה ביחס לנוסח הסכומים.

היו"ר מ. כנמוב:

אני מציע שהמסור לי את כל השנויים אחרי הישיבה.

מ. חזני:

אולי יורשה לי במשפט אחד להציע ויקון, שיתקבל אולי על דעת רוב הועדה ביחס לחישוב מחירי התוצרת החקלאית.

היו"ר מ. כנמוב:

זהו תקדים מטוב. תוכל לרשום הסתייגות.

ישנה עוד 3 דברים, שעלינו לסיימם:

א. הצעות לגבי העבר;

ב. דו"ח ועדת המשנה ביחס לעניני תחבורה הקשורים במזונות;

ג. דו"ח ועדת משנה ביחס לחלוקת הקמה לכפרים הערביים.

אני מציע, שנתחיל בהצעות לגבי העבר.

אבקש לתקדים את סעיף ג.

מ. קסיס:

י. ספיר:

ביחס לשאלה זו פניתי לפקידות ואמרו לי שאני צריך לפנות לשר; פניתי לשר ולא קבלתי שום תגובה. על כן פניתי בעצמי למפקח על המזונות ובקשתי ממנו שימרר את הענין עם השר ויקבע מיהו האיש שאנו אוכל לברר את הענין. גם ממנו לא קבלתי תשובה. אמש פניתי שוב למפקח על המזונות ורק אז נתן לי את שם האדם שאנו עלי לברר את הענין.

ע. גובה ריז:

דברתי אהמל בענין זה עם המקפח על המזונות, ויש לי הרשאה שהוא ישלח אלינו את הנו געים הדבר שימסרו לנו את כל האינפורמציה.

היו"ר מ. כנמוב:

האם אפשר לבקש מחברי הכנסה ספיר וגוברין שיסדרו את הענין עוד היום?

י. ספיר:

חושבני שפרוצדורה זו ביחס לכל דבר קטן מכב ידה מאד.

היו"ר מ. כנמוב:

אנו נפנה לוועדת הכנסה שתקבע פרוצדורה בענין זה.

אנו עוברים להצעות לגבי העבר.

ד. ליבשיץ:

אם היות לא נטיית צד, אמצעי יהיה ללמש
את הסגנון ליטוש אחרון. הצעתי היא:

הכנסת קובעת כי המדיניות של הספקת
המזון התנה לה ללא שיחה ותכנון כלשהו, ללא דאגה ממשית לעידוד הייצור
החקלאי, ללא מיצוי האפשרויות של הספקה עצמית במצרכי מזון, ללא התבטחה
התקציב הדרוש במטבע זר ליבוא צרכי מזון חיוניים, ללא קיום החבטחות הרשמיות
והמוסכיות לגבי חלוקת מנות המזון, ללא פיקוח יעיל על החלוקה של מלאי
המזונות מהייצור המקומי הכפופ, ללא מאמץ רציני כלשהו לחיטול ולו גם
לריסון השוק השחור, ללא הפעלת אמצעי עונשין אדמיניסטרטיביים ומשפטיים
כלפי ספקרי המזון, - כלומר: ללא מתן ערוה והוכחה כלשהי כי אמנם יש
בכוונתה ובתכניתה של הממשלה להשקיע על מצב החקלאות בהספקת המזון ולחבטיח
את המנימוס התזונתי להמוני התושבים במדינה.

מצב זה הביא לערעור מעמדה הפוליטי של לי
והמוסרי של המדינה בארץ ובחוץ לארץ, להתמשכות ההשפעות הדימורליזציות
בחוגי החברה של הישוב, להתשת כוחו של הפועל והפחתת כוחו היוצר, לסיכון
מצב בריאותו של הישוב, ומיחוד יל הדור הצעיר הגדל שוכו, ולהגברה האנרכיה
במשק, בחברה ובהנהלת עניני המדינה.

הועדה מציינת בצער את העובדה כי הייצור
החקלאי הארץ מפגר במידה רצינית וללא הצדקה אובייקטיבית אחר גידול האוכלוסייה
וצרכיה.

הועדה רואה כאחד הגורמים העיקריים
לכבידת המשק החקלאי ולמניעתו מלמצות את כל אפשרויותיו, את מדיניות
המחיריה של הממשלה לגבי הייצור החקלאי, אשר הטילה הפסדים גדולים על
החקלאים למען המור על האינדקס המטולק; את חוסר התיכנון ואי-הסדרים ביבוא
ובהספקת צרכי החקלאי - בכל הנוגע לזרעים, זבלים, חומרי הדברה וחלקי חלוף
לציוד; את מדיניות האירוי של הממשלה אשר טמנה עניבת-חנק על יכולת הייצור
הגלומה במשקיה החקלאיים הקיימים ואת התעלמות הממשלה מפעית הרזרבה החקלאית
למשקים על ידי הזנת המטברות היעילות ביותר, כגון: עליות הנוער וצמצום
בלתי מוצדק של הנחל.

כן מציינת הועדה כי השיטה, שהלכו בה בשנים

האחרונות של הקמה מבוהלת של מושבי עולים, ללא הכשרה קודמת, ללא גחירת
החומר הזנושי, ללא הדרכת מומחים ובצורת תכנון הנקודות, הנוגדת ציווי
הכסתון ומקשה על גיבוש חרתי ותרבותי של הישובים האלה, הביאה לשלונות
גדולים, לחוסר יציבות חברתית ומשקית שלהם, לעויבות ונדידות ולמידה זעומה
של ייצור חקלאי שאינו עומד בשיור השוואה לגודל התקציבים שנמסרו למושבי
העולים ולהצלחת של ישוביהם חלוציים חדשים שהתבטלו. התבאים דומים.

הועדה רואה בשיטה זו נסיון מצד הממשלה
לגודד במיוחד מצעמים פוליטיים, וללא הצדקה אובייקטיבית, התלכדות נושא
לצורות התישבות בלתי-קבוציות, והיא מזהירה את כל הגורמים הנוגעים בדבר,
כי דרך זו מובילה להכשת המבצע הגדול לישוב שממות הארץ על ידי יישובים
חקלאיים המשורשים בקרקע והמטובגליה לפרנסתם האוכלוסייה במדינת צרכי המזון
הדרושים לה.

ה. ספיר:

אף אני משאיר לי מקום לליטוש. ההצעה היא,
שהועדה תקבע:

כי הממשלה נכשלה במאמציהם לטפק לאוכלוסייה
את מנת המזון המנימלית אפילו בהתאמה לתכנית התזונה שהיא קבעה בעצמה בזמנו.
לו זא בלבד שחולקו מנות קטנות מאלה שהובטחו, ולא שגם מנות מופחתות אלו
חולקו בפריגוריה רצינייה והרסו כל אימון של האוכלוסייה בהבטחות הממשלה.
ובייצבות האספקה של איזו שהיא מנת שהממשלה קבועה ומבטיחה.

כתוצאה משני גורמים אלה, התפתח במידה מופרזת הישוק השחור במדינת עצומיה והקיף את מרבית האוכלוסיה.

הממשלה נכשלה גדוה, שלא חשבה ולא דאגה לתכנית ול תיכנון האפשרויות שלה במטבע זר לשטח המטחות תכנית אספקה מנימלית הכרחית המזונוה. בהעדר כל תכנית כזאת לא סודרה אספקת המזונוה אפילו במידה מנימלית ולא הוצתו סדר ויציבות בחלוקה.

הממשלה דחתה את האפשרות שיכולה להיות כניצול יעיל ומסודר של כל הצרכות המסחריות שבמערב ירתו את המדינה ודאגו לאספקת מזונוה מיבוא ועל ידי דחיה זו ויתרה על מכשיר יעיל שיכול היה להקל על המצוקה ועל המחסור. ולא זו בלבד, אלא נאחזעלמות מכושרו ויעילותו של המכשיר הזה, הקניות שנעשו על ידי הממשלה במקרים רבים לא עמדו על הגובה ולא בוצעו כהלכה, דבר שהביא לידי אספקה של מצרכים במצב כלתי רצוי ובמחירים גבוהים יותר מכפי שאפשר היה להשיג בהנדסה יעילות, סוללות ומנוסות יל הצבורות המסחריות.

מדיניות הממשלה בשטח זה ללא ספק צמצמה אפשרויות מסוימות ובחנאי אספקה מקצצטים מאד חוסר נוסף זה עוד הגדיל את המצוקה ואת הנמיה והכרחית לשוק האזור.

באשר לייצור החקלאי המקומי (כאשר אני אומר: הממשלה, אני מתכוון לדו"ח של שר החקלאות בזמנו) הממשלה מטילה את כל האחריות על הוצרתה. אני קובע כי לפחות בשטח הירקות לא היתה הוצרת הגורם למחסור העצום בירקות בתקופות הקיץ והסתו של 1951. לדעת הועדה לא ניצלה הממשלה, לא ניצל משרד החקלאות, באופן דחוף וכפעולה לשעת חירום את האפשרויות שהיו במשק החקלאי הקיים כדי להבטיח גידול ירקות שלחין בכמה יחידות מקילה על המצוקה. משרד החקלאות לא העריך כהלכה את התוצאות האפשריות של המחסור בירקות והשפעתו על מצב האספקה בעיקר בהעדר מזונוה אחרים. משרד החקלאות חייב היה להביא בחשבון שבהעדר אספקה נחרת צריכים הירקות לשמש תחליף רציני.

הועדה קולעת כי גם בחנאי הציוד שהיו ברשות המשק החקלאי בארץ בתקופת החניכה וראשית הקיץ אפשר היה להבטיח אספקה ניכרת **בזמנה** של ירקות אילו נקט משרד החקלאות באמצעים המזמינים ובדרכי עידוד מתאימים לשעת חירום כזאת.

מדיניות המזינים של הממשלה היתה כמשך כל הזמן מנותקת מהמציאות; הממשלה לא הביאה בחשבון את התוצאות המציאותיות ולא זו בלבד, אלא לא התחשבה לגמרי בעובדה של עליית מחירי הוצאות הייצור השונוה תוך תקופת הגידול, מה ששלל מרוב היצרנים החקלאיים את האפשרות להבטיח לעצמם כיסוי הוצאות ורווח הוגן ממחיריהם כאלה. שר החקלאות בזמנו, מה לבון, עם תחילת ההובנה הכריו, חי בבוגוד לשיטה שהיתה קיימת קודם בשטח המחירים והייצור, מתכוונת הממשלה לעודד את הייצור על ידי מדיניות מחירים מתאימה. הכיצוע לא התאים לגמרי להכרזה של שר החקלאות, והתוצאה היתה, שהמשק החקלאי פיגר בהרבה אחרי יכולת המנינוה שלו לטפק תוצרת חקלאית ובעיקר ירקות.

לכסוף: הועדה מציינת בצער את חוסר הסדרים שאררו בכל תקופת השנה האחרונה בחלוקת המזונוה ובטידרי החלוקה, מה שהביא למשבר רציני של אימון הציבור ביכולתה של השלטונוה להטדיר באופן יעיל ונוח את אספקת המזונוה לאוכלוסיה.

ברצוני להזיע 4 נקודות ואני חושק שתהיה אנשרות ללשש את הנוסח:

מ. וילנר:

א. הסיבות למצב הייצור החקלאי והספקת המזונוה במדינת ישראל שיררו בשנים האחרונות הן אותן הסיבות הקיימות בארצות אחרות דומות שממשלותיהן התקשרו עם כלכלת המלחמה האמריקאית,

שממשלותיהן מוציאות סכומי מופרזים למימון הכנות המלחמה האמריקאית, שמביאות בתוצאתן להקטנת הייצור האזרחי ולצמצום אספקת מצרכי מזון ומצרכי היונים אחרים לאוכלוסייה. זוהי הסיבה הרגילה.

כ. כתוצאה ממדיניות זאת לא אפשרה הממשלה את פיתוחם של כל אבות היסודיים החקלאיים שהיו מעובדים על הטריטוריה של מדינת ישראל בזמן המנדט הבריטי, כך שנשארו למעלה משני מליון דונם אדמה שהיו מעובדים וכיום אינם מעובדים.

הממשלה לא שריינה תקציב לפיתוח החקלאות, כשהיא לא הקציבה סכומים מספיקים לפיתוח ענפים אחרים של המשק הלאומי.

אחד הדברים שעיקב את הפיתוח והפעלת שטחים נוספים שהיו מעובדים לייצור החקלאי היה, שהממשלה הרטה ולא עברה אמצעי אמצעים של עיבוד קרקעות על ידי הפלחים הערבים על ידי כך שהורבה מקרים מבנה זה עיבוד אדמות שלהם ועל ידי כך שלא עזרה להם במלוי דרישותיהם בהלוואות וקצביות אחרות, שזה היה באינטרס לא רק של הפלחים אלא גם של אספקת המזון לאוכלוסייה בכללה במדינה.

ג. הממשלה לא עודדה את הייצור המקומי, לא עודדה את היצרנים החקלאיים על ידי כך שלא נתנה להם סובסידיות מספיקות לעידוד הגדלת הייצור החקלאי, ולאחרונה בקמה נשימה של גישול הסובסידיות הקיימות.

ד. הממשלה עודדה את הספקרות והשווק השחור במצרכי מזון ובמצרכים חיוניים אחרים, על ידי חוסר פיקוח כמשי, על ידי אי אספקת מזון מספיק ואפילו לא את המנות המקצבות והמוסדות, על ידי אי-הטלת עונשים חמורים על ראשי הספקרות והשתמשה בטיטמה של המלחמה בשוק השחור רק לצרכי החירות ורק בגר ספקרים קטנים שאינם הגורמים העיקריים לשוק השחור.

הייתי מבקש לאפשר לי להגיש את הצעותיכם לאחר הדיון. ח. לנדאו:

אם כך, לא נוכל להציע את הצעתך. היו"ר מ. כנסוב:

הערכות העבר נובעות לתקופת כהונתה של הממשלה הקודמת או של הממשלה הזאת? מ. חזני:

כל עוד רשמתי להעריך כרצוננו. היו"ר מ. כנסוב:

לי נראה, שהמדינה פרוצדור לית לגבי האכזריות איננו יכולים להתוות תחום, אבל לגבי הבקורת הכוונה כחללי על הדו"ח שמענו ולא על דברי אחרים, שלא שמענו. י. ספיר:

אני בדעה שאין כהן הערכות על הממשלה, ישנן הערכות על מצב המדינה בעבר וזה יכול להיות עד למר לבון ועד היום. העניין זה בין תחום של ממשלה זו או אחרת. א. כהן:

לפי מה שהתרשמתי מההצעות יש לי רושם שהדברים שנקרים קודם מטיימים של הגשמת הדברים בעבר ולא שמענו שהזכירו ממשלה מטיימת. אינני יודע אם אנו יכולים לקבוע תחומים בעניין זה. היו"ר מ. כנסוב:

י. ספיר:

הזילו היתה לפנינו החלטת הכנסת היינו
חוסכים את כל הניכוח הזה. דוקא מאזינה
פרוצדור לית - אני מסתמך כמובן זה על הוועדה- החלטת המליצה היתה, לאחר
ההסיעות השונות הגישו את הצעותיהן, להעביר את כל ההצעות לצירור הועדה
הכלכלה. היתה גם הצעה על הזירה ועדה פרלמנטרית וגם אחרת העבירו לוועדה
הכלכלה, ומכאן מורמליו, לפי החלטת בתקבלה, עלינו להחליט סופית
את זכו הוועדה פרלמנטרית. יוצא אפוא שאנו צריכים להחליט בכל
ההצעות.

זה היו הצעות הסיעות השונות? -
סיעת הירושלמית "החזונה לקויה וכן סיעות
החלוקה, לא היה רצון כל הכבדן יעיל להגברת הייצור".

סיעת מפ"מ טענה "הכנסת מאייבה כי הממשלה
היוצאת לא קיימה את הבטחותיה בענין אספקת מצרכים".

יוצא אפוא שאכל ההצעות יש משנה בקורת
על המצב שהיה עד הדיון בכנסת.

הנה לפני החלטת הכנסת: חגרי הכנסת ארגוב
הגיעו: "הכנסת מחליטה להעביר את כל ההצעות לצירור הועדה הכלכלה".

אני מפקפק אם פרוצדור כזה, שהועדות
לא תוכלנה לבקר את מעשי הממשלה והשרים, יכול לה' לאפשר את עבודתן של
ועדות הכנסת. משום כך אני חושב שאפשר לקבל החלטות כאלו ניהט לעבר.

מ. חזני:

אני מתייחס לדברים גם מצד הפרוצדורלי
וגם מנוך הביצוע הפנימי, כמוגן לני
עניות דעתי. הכנסת מחליטה להעביר את כל ההצעות לוועדה הכלכלה. היא לא
החליטה להעביר את כל דברי הקורות. כך אני מניין. כל ההצעות מתחלקות
לשני חלקים: חלק של בקורת וחלק של הצעות קונסטרוקטיביות. כראוי לי כי
המליצה לא מסרה לוועדה להחליט על בקורת לגבי ממשלה שאיננה כגור.

בידי המטהיגיה ישנה אפשרות להכניס
דברים אלה שעה שהם יסתיגרו מההחלטות הועדה.

מ. וילבר:

לדעתי, כל הדיון הזה הוא גלתי חוקי.
הכנסת העבירה לוועדה לצירור את כל ההצעות.
לדעתי, יש לה נסיון נוסף לפנוע בשמעה בקורת על הממשלה. אני טוען שהיו"ר
על בסיס החלטת הכנסת רשאי בחור יו"ר להחליט מה הועדה רשאית להביא
למליצה ומי שמערער על החלטת היו"ר רשאי לפנות לוועדה הכנסת.

ח. לנדאו:

אשר לצד הפרוצדורלי, אני טוען שדיון
זה וסוגי דיונים כאלה שאינם קשורים
בחוק דוקא בסיכומים באות פעמים רבות הערכות ולו ההצעות קונסטרוקטיביות.
אני דוגמה טיפוסית: בזמן היה דיון על הוועדה מכנסת הראשונה ובסוף
הדיון הוצאו גם הערכות וגם הצעות והכנסת מצאה אז שעל הערכות אפשר
להציע מיד וההצעות הועברנה לוועדה

לשאלה מהי הערכה ומהי הצעה, זה ענין של
מעט. אינני טוען שיש קריטריון מיוחד להערכה. נדמה לי שאיש לא יקח על
עצמו קביעת מסמרות בהחכמה כזאת. כל אחד מציע לפי טעמו. את הועדה
החליטו יענין מקום להערכות נפתח פתח מסוכן לגבי כל הדיונים בכנסת.

א. כהן:

מצא זה נוצר על ידי הסיעות השונות. עצמן
ועליהן לדעה מדוע. בסיכומי של הדיון על

הרצאת מר לכונן זילו הוגשו רק הערכות היה זה מעשה פרלמנטרי למופת, והכנסת
היתה צריכה להצביע כל הערכה של כל טיעון. אולם הטיעון לא הסתפקו בהגשת
הערכה אלא כיקשו להציע הצעות חיקון, והצעות לחיקון נפר למנט אינן באות
ישר למליאה אלא חייבות להיות מעובדות בועדה. כיוון שכרכת הערכות יחד
עם הצעות מעשיות היה זה הגיוני להעביר את הכל לועדה. מי הצביע להעביר
לועדה הנכונן להצעות הקונקרטינות. הערכות אינן צריכות עיבוד בועדה.

לדעתי, היינו צריכים לעבד את ההצעות
שלנו שיהיה להן פריאמבל ולכתוב: מפני שלא היה כך, אנו מציעים עכשו כך וכך.
לאחר שנוצר מצב כזה, אין ברירה אלא להצביע את הערכות.

ע. גוברניו:

הייתי אחד החברים שדחק ביו"ר לסלייה את
העבודה ואינני רוצה למנוע זאת עכשו. אני
אני יכול להציע הצעה פשוטה. ברור, שאינני מקבל את הצעה מר וילנר שהיו"ר
יקבע. יו"ר הועדה אינו קובע, הוא רק יכול להצביע הצעה זו או אחרת.
אני מציע, שעכשו נצביע את ההצעות השונות וביניהם נפנה לועדה הכנסת, והכונן
שוועדה הכנסת תקבע שאני טועה. אין לי כל עניין לאסוף את הועדה מחדש ולערוך
הצעה.

ועדה הכנסת צריכה להחליט אם אפשר להביא
הערכות אם לחיוב ואם לשלילה לגבי המשלה מחייבת חוקית פורמלית לעכר;
כן צריכה ועדה הכנסת להחליט אם ועדה שמוטריה לה הצעות שונות לכירור
לחרוג ממסגרת זו ולעבור להערכות. אלו הן שאלות עקרוניות שצריך לברר אותן
אחוז ולחמיד. אני מציע, שעכשו יצביע היו"ר את ההצעות השונות ואחר כך
הפנה לועדה הכנסת, ואם ועדה הכנסת תחליט אני טועה, ה הצעות שתקבלנה
תובשנה למליאת הכנסת.

ד. ליכשיץ:

מוסכם על כולנו שיש להצביע על הערכות,
ולכל חבר ועדה ישנה זכות עכשור בפני

ועדה הכנסת.

ה. יו"ר מ. בנטוב:

ברצוני להגיד כיצד אני רואה את העניין.
אני כיו"ר יכול להביא את הדו"ח גם אם
לא יהיה בו החלק המקורי, אבל מכיוון שישנם חלקי דעות חושבני, שאין
דרך אחרת אלא להיות מצד פורמליסט, החלטה בנסת מזכרת על העברה כל
ההצעות לדיון בועדה. לא תיתכן פרוצדורה שלפיה אפשר להגיד כי חלק אחד
מהצעה הוא מקור וחלק שני הוא הצעה קונקרטיה. הצעה בלשון פרלמנטרית
זהו כל נוסח שמביאה אותו לאצבעה. משום כך היה לגשימי שהועדה הדון בכל
העניינים שהיו כלולים בהצעות. היות וחבר הכנסת אנניאל היתה לו הצעת
בקורת לכל סעיף, הרי בכדי לקצר את הפרוצדורה כדי שלא נערוך בכל סעיף
ויכות גנרלי, הצעתי שהחלק המקורי, שממילא לא נתאחד בו, יבוא בסוף. אולם
אין זה משנה לנו פירוש עניין כמה מחזיקים, אם בהצעות או במקורת.

רוב ההצעות שנשמעו פה הן באמת דברי
הערכה לגבי קווים מסוימים שנתחמנו במדיניות המשלה. רצוי שחיה בקורת,
והרי בשביל זה קיימים המוסדות הפרלמנטריים. אפשר לפסול בקורת מסוימת,
אבל אי אפשר להגיד באופן עקרוני, שהבקורת היא מחוץ לדינונו. על כן,
אינני רוצה דרך אחרת, אלא למלא את התחייבותי כלפי חברי שונים, שבכל זאת
הנחן אפשרות להצביע על הערכות לגבי העבר. את חבר הכנסת גוברניו רוצה
להיות פורמליסט, אני מוכן לברר זאת בועדה הכנסת, כי אינני רוצה לנהל
את הועדה לפי פרוצדורה. להני בכונה, אבל לי נראה שאין דרך אחרת, אלא
להצביע את ההצעות ואם יתברר שדרך זו אינה נכונה, נדון על כך.

לחבר הכנסת לנדאו: אני מציע, שיקח כמסיים
להצעותיו את ההצעות שסיעתו הביאה לכנסת ותהיה לו רשות להכניס שנויים.

א. בהג:

הצעתו היא:

הכנסת קבעה כזו את הסיבות העקריות

למשבר האספקה:

א. צריך היה לנהל עדיפות ממדרגה ראשונה במסע זר לאספקת מזון חיוני - והיה לא ניתנה.

ב. מדיניות מחיריה זוליה של התוצרה החקלאית השפיעה לרעה על הייצור וערערה למידה רבה את השיווק החוקי;

ג. שני תקצימי הפיתוח של המדינה הקצו לייצור החקלאי גתישבות הדישה סכומים גלוי מטפיקים, מכל מקום בקשורא לסכומים שהוקצו להתישבות הוותיקה לרכי מיכניזציה, שיכון וכו';

ד. אחת הסיבות העקריות למשבר היה הכצורת בשנה שעברה, שנגעה בעיקר בגידולי המעל;

ה. לא ניתנה תשומת לב מספקת להתישבות הפרטיות הוותיקה, והייצור הפוטנציאלי שלה עולה על מידת העזרה בשיכון ובצורך שהמשלה נתנה לה.

ב. גוברין:

הצעתו היא:

הועדה דוחה את הצהרות הסיעות השונות שניסחו בוועדה לגבי הערכת המצב ורואה אותן כהצהרות דקלמטוריות בלבד, המתעלמות מהפרות הלימות המיוחדות של ממשלת ישראל;

הועדה מציינת כי בתנאיה של עליה רמבה

למדינת ישראל ומאמציה המוצלחים של ממשלת ישראל להעביר לחיי עבודה, להתישבות ולתעשייה, לבנייה ולקניית תעסוקה, ובמחסור החמור של מטבע זר ומיעוט הייצוא, עישה הממשלה כל אשר ביכולתה לטפח את צרכי האוכלוסיה, אם כי היו לקויים יסודיים בעבודה, שהממשלה עצמה הצליחה עליה למעל גמול הכנסת.

הנו"ר מ. בנטוב:

אינו מדבר על חובן הצעתך, אבל מה שנוגע לחלק הראשון - החלק השני מוזן מאלי - יתכן, כי אם ההצעה והקבל בוועדה, הרי במליאה תדחנה הצעות שלא נשמעו.

ג. ב. הו:

אי אפשר להצביע את הצעת חבר הכנסת גוברין, כי הכנסת אינה מצטיעה על הועדה.

ד. ג. גוברין:

ככל מקרה שאמרתי הועדה, הכוונה היא לכנסת.

ה. חנוכי:

ה הצעתו היא:

אף על פי שיש מקום וצורך לשיפורים ויש לו ליה בליח הייצור והאספקה, שהממשלה חייבת לעמוד על סממנים, קובעת הכנסת שהשיח לב, וכאן בא הסיפא של הצעת חבר הכנסת גוברין.

ו. ג. גוברין:

אני מצטרף להצעת חבר הכנסת חנוכי.

ז. ה. ב. בנטוב:

אנו עומדים להצעות.

ה צ ע ה

בעד הצעת חבר הכנסת ליבשיץ - 2
נגד - 5

הצעת חבר הכנסת ליבשיץ בדחתה

בעד הצעת חבר הכנסת ספיר - מיעוט
נגד - רוב

הצעת חבר הכנסת ספיר בדחתה

בעד הצעת חבר הכנסת וילנר - מיעוט
נגד - רוב

הצעת חבר הכנסת וילנר בדחתה

בעד הצעת חבר הכנסת כהן - מיעוט
נגד - רוב

הצעת חבר הכנסת כהן בדחתה

בעד הצעת חבר הכנסת אבניאל - מיעוט
נגד - רוב

הצעת חבר הכנסת אבניאל בדחתה

בעד הצעת חברי הכנסת חזני וגוברין - 6
נגד - 8

הצעת חברי הכנסת חזני וגוברין בדחתה

ח"ר מ. ב. חובני:
אח כן, אף הצעה לא נתקבלה. אולם אין זה
משנה, כי כאשר מעבירים הצעה על איזה
ענין קונקרטי, הועדה מוכרחה לקבל את ההצעה שמקבלת רוב יחסי. במקרה זה
אין כל חובה להביא בקורת על העמדה. היות וכל ההצעות נפלו, הועדה לא
תכלול בדו"ח שלה הערכות על העמדה.

עוה אנו צריכים להחליט על הפרוצדורה.
וסאן ישנן שני אפשרויות: אם ועדה הכנסת תחליט מותר להביא הסתייגות
נוספת כזאת, אני מבין שכל סיעה שומרת לעצמה זכות הסתייגות; אם ועדה הכנסת
תחליט שני אפשר להביא הסתייגות זאת, כל סיעה תצטרך לנמק את בזמן הנמקה
הסתייגותיה האחרות.

מ. חובני:
לדידכם, מדין הערכה כדין הצעה קונקרטיה,
צריך לנהוג לגבי הצעה זו כמו לגבי
הצעה קונקרטיה ולהעמיד להצעה זאת מול הסנייה וזו שתתקבל ברוב יחסי.

תוכן למליצה, והוא תרשמה כהסתיגויות.

ג. ספיר:

אם יש רצון להצביע הצעה מול הצעה, יש צורך לדחות את ההצעה, כדי לאפשר לכעלי

ההצעות להתאחד והצעותיהם.

הינ"ר מ. בנמור:

אין דרך אחרת אלא לפנות לוועדת הכנסת.

ח. לודאן:

אני סבור שנעשה משגה בצורת ההצעה. במקרה דבן כשעומדות הצעות רבות אינן קשורות בנוסחת חוק קבוע, אלא הצעות הערכה, אין מקום להצבעה בעד ונגד כל הצעה, אלא יש אפשרות להצביע כל הצעה בעד וזו שזוכה ברוב קולות מובאת כהצעת הוועדה.

א. ב. הו:

במקרה לוועדת הכנסת תפסוק שיש להצביע את ההצעות אחת מול השניה, אני מציע,

שהצבעה זו תחשב כהצבעה.

י. פיר:

אני מתנגד לכך, אינכם יכולים למנוע מכמה סיעות להתאחד בהצעותיהם. ועל כן

יש לערוך הצבעה חדשה.

הינ"ר מ. בנמור:

בישיבה הנגזרה כשאנחנו את הוות דעה ועת הכנסת תהיה רשות לכל חבר להציע הצעה

שתהאיר להחליט ועדת הכנסת.

ג. ספיר:

אני מציע שיהיו י"ר יקבע עם נש לאות הכנסת את תאריך הכאת הדו"ח למליצה, עלי להתחשב

בעובדה שהדבר יבורר בוועדת הכנסת.

הינ"ר מ. בנמור:

אני מעין שאני מוסמך להודיע לנשיאות הכנסת שסיימנו את עבודתנו ואנו מוכנים

להגיש את הדו"ח לכנסת.

ועתה מובח לפנינו דו"ח ועדת המשנה לענייני הוצאות תקשר עם המזכירות. אני

מציע לקבל את הדו"ח כמו שהוא.

ע. גונדרין:

קראתי כי בסדר היום של הכנסת ישנה סקירה של שר החקלאות. אני מציע להעביר דו"ח

זו לדיון הכללי על החקלאות.

ההצעה בתקבלה

הינ"ר מ. בנמור:

הישיבה הנגזרה תהיה מוקדשת לכעיות האשראי. נשתדל לגמור טעיה זה הישיבה אחת, ואם נספיק נצטרף לדו"ח את החלק הנוגע ליצור. לישיבה זו הוזמנו שר האוצר, השר ביטחון, מנהל בנק החקלאות והמפקח על הבנקים.

ברצוני למסור, כי היתה פניה מצד משרד החקלאות לדיון באופן דחוף בתעיה כרמל גוסטאן, כי המשרד רוצה להסתמך על החלטתנו. על כן אני רוצה שהחברים יהיו מוכנים לקיים ישיבה בנוספת, יולי ביום הרביעי הבא.

ע. גונדרין:

אני מציע שהיו"ר יבוא לדבריה עם יו"ר ועדת הכספים ביחס לעניין האשראי, כי נראה

לי שהעניין צריך להיות נדון בוועדה משותפת של שתי הוועדות.

הינו"ר מ. גומורב:
בירכתי עם יו"ר ועדת הכספיה את עניני החשמל, המחצית והנפט אך עדיין לא סיכמנו, כי הוא יוקל כמה הצעות. הוא מונגד לדיון משותף של שתי הועדות. הוא מוכן, כנראה, לדיון בוועדת משנה משותפת. היות וועדת משנה של ועדת הכספיה דנה לענין החשמל בקליפטי שבקבל את תוצאות החקירה. אני גם כן סבור שלא תיתכנה ישיבות משותפות של שתי הועדות.

י. אורי:
כאן יושגים 4 חב' רים שהם חברי בוועדת הכנסת שיושגו ביום השלישי עד שעה 11. על כן היה ראוי שנתחיל את הישיבות שלנו בשעה 11.

הינו"ר מ. גומורב:
אני מציע שבקבע את הישיבות לשעה 10.30.

ההצעה בתקבלה

הישיבה נועלה בשעה 13.15